

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
Ministeriumo pala manuškane thaj minoritorengne hakaja
Ministry of Human and Minority Rights

uz podršku Fonda za otvoreno društvo Srbija
ločharda Fondo pala putardo amalipe Srbija
with the support of the Open Society Fund Serbia

Dekada inkluzije Roma: vesti
Dekada pala e inkluzija e Romengi: nevipe
Decade of Roma Inclusion: news

Broj Gendo Number

6

29. IV 2010

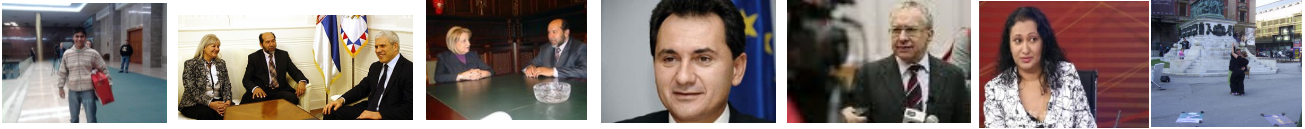

DECADE OF
ROMA
INCLUSION
2005 - 2015

Sadržaj Rigalo Content

8. april SVETSKI DAN ROMA
8. april SVETSKI DAN ROMA
8. april SVETSKI DAN ROMA

SOS TELEFON ZA ROMKINJE, ŽRTVE NASILJA
SOS TELEFONO PALA E RROMANJA, SAVE SI MARDE
SOS TELEPHONE FOR ROMA WOMEN, VICTIMS OF VIOLENCE

4

REZOLUCIJA EVROPSKOG PARLAMENTA
E REZOLUCIJA KATAR EUROPAKO PARLAMENTO
EUROPEAN PARLIAMENT RESOLUTION

5

TEHNIČKA PODRŠKA ZDRAVSTVENIM MEDIJATORKAMA
TEHNIKANO DIJIPE PALA E MEDIJATORKE
TECHNICAL SUPPORT TO ROMA HEALTH MEDIATORS

6

BIBIJA- IZLOŽBA
BIBIJA- DIKHIPE
BIBIJA- EXHIBITION

6

INTERNO RASELJENA LICA I POVRATNICI PO READMISIJI
PALA INTERNO NAŠALDE RROMA
INTERNALY DISPALCED PERSONS AND RETURNEES BASED ON READMISSION AGREEMENTS

7

LETNJA ŠKOLA U VEZI SA PRAVIMA ROMA
MILAJESKI ŠKOLA ANDAR E HAKAJA E RROMENGE
ROMA RIGHTS SUMMER SCHOOL

8

OBRAZOVANJE VASPITAČA NA ROMSKOM JEZIKU
PALA E SIKAVNE PE RROMANI ČHIB
EDUCATION OF PRESCHOOL TEACHERS ON ROMANY LANGUAGE

8

MAĐARSKI ZAŠTITNIK GRAĐANA ZA NACIONALNE MANJINE POZIVA NA ODGOVORNOST ZA SIGURNOST ROMA.
HUNGARIJAKO OMBUDSMANI PALA NACIONALNI MINORITETURA AKHAREL PO MANGIPE PALA O ARAKHIPE E RROMENGO
HUNGARY MINORITY OMBUDSMAN CALLS FOR RESPONSIBILITY OVER ROMA SAFETY

9

SLOVAČKO PREDSEDAVANJE DEKADOM ROMA
E SLOVAKIA SI PREZIDENTO E DEKADAKO PALA E RROMA
SLOVAK REPUBLIC DECADE OF ROMA PRESIDENCY

9

EVROPSKI PARLAMENT- DAN ŽENA-BORBA PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA
EUROPAKO PARLAMENTO- DIVES PALA E DŽUVLJA- BUTI OPROMOS MARIPE E DŽUVLJANGO
EUROPEAN PARLIAMENT- WOMEN DAY- FIGHT AGAINST VIOLENCE AGAINST WOMEN

10

NAJAVE
SO KA AVEL
ANNOUNCEMENTS

10

8 APRIL 2010- THE WORLD ROMA DAY 8 APRIL 2010-THEMUTNO DIVE E ROMENGO 8 APRIL 2010- SVETSKI DAN ROMA

SRB **MINISTAR ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA SVETOZAR ČIPLIĆ** uručio je najuspešnijim učenicima romske nacionalnosti 40 lap-top računara. "Dodeljivanjem računara želimo da otklonimo predrasude i pokažemo da je netačno uverenje da su Romi neobrazovani", rekao je Čiplić. Romska zajednica ima problema, ali se ona transformisala, pa je neophodno da društvo stvori pravu sliku o njima, rekao je Čiplić. Svi dobitnici imaju odličan uspeh u dosadašnjem školovanju, a među njima ima i dobitnika nagrada sa međunarodnih, republičkih, opštinskih i gradskih takmičenja. Na konkurs ministarstva prijavilo se 115 kandidata iz cele Srbije. Za više informacija: roma@ljudskaprava.gov.rs.

ROM **O MINISTRO PALA MANUŠKANE THAJ MINORITORENGHE HAKAJA O SVETOZAR ČIPLIĆ** dija 40 lap top računara e romane sikavnenge. O Čiplić phenda kaj gaja kaj den pe e lap topura e majlačhe sikavnenge kamel te čhuden pe e prejudicije thaj te dikhel pe kaj e Roma kamen te aven edukujime. Ande rromano kidiupe si problema, vol te bi goda avela averčhande trubul te dikhel pe ande amalipe sar save si e Roma. Sa e sikaven si majlačhe ande sikavipe, a maškar lenđe si vi godola saven si anglune thana pe maškarthemutne, republikane, komunake thaj foroske competicije. Po konkurso sasa 115 kandidata ande Srbija. Palo majbut informacije: roma@ljudskaprava.gov.rs.

ENG **MINISTER FOR HUMAN AND MINORITY RIGHTS SVETOZAR ČIPLIĆ** gave to the most succesfull Roma students 40 ap top computers. By providing these computers we would like to remove preduices and to show that the believe that Roma are uneducated is not through, Ciplic said. Roma community do have problems but has transformed and it is necessary that the society makes the right picture abouth them. All winners have excellent school achievents, they have finished all grades with the highest marks and among them there are winners of the international, national as well as winners from the municipality and city competitions. On this open competition 115 Roma students from the whole Serbia applied. For more information: roma@ljudskaprava.gov.rs.

SRB **PREDSEDNIK SRBIJE BORIS TADIĆ** razgovarao je sa predstavnicima Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine o teškom položaju Roma u Srbiji i regionu. Tadić je svim građanima Srbije romske nacionalnosti čestitao 8. april, Svetski dan Roma i rekao da država mora da radi na potpunoj integraciji Roma.

ROM **O PREZIDENTO SRBIJAKO O BORIS TADIĆ** kerda svato e manušenca andar o Nacionalno consili katar o rromano minirotito andar o pharo statuso e Rromengo ande Srbija thaj regiono. O Tadić sa e Rromenge kamla themutno dive e Rromengo 8. april. "E phuv trubul but te kerel pe sasti integracija e Rromengi ande amalipe", phenda o Tadić.

ENG **PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA** spoke with the representatives of the National Council of the Roma National Minority about the hard position of Roma in Serbia and the region. Tadić congratulated the April 8, 2010, the World Roma Day, to all citizens of Roma national minority. He said that the state needs to work on the full integration of Roma.

2

ROM Po sajekh bešipe katar e Themutni skupština Srbijaki, o **PREZIDENTO KATAR E THEMUTNI SKUPŠTINA PROF DR SLAVICA ĐUKIĆ** vakarda e themutne ande pralamento kaj si 8. aprilu Themutno Dive e Rromengo, vakarda kaj but kamel baro dive e Rromengo thaj phenda kaj sa e Rromenge kamel akava baro dive. Ande godova dive sasa vi o si bešipe katar o Pododbori pala phučipa andar o nevljaripe e statutoso e Rromengo thaj implementacija i Dekadaki, pe savo si vakardino kaj trubul te kerel pe sistemsko bufi thaj dijipe e Rromengo ande lengo keripe, našti keren pe but problema save si ande rromano kidipe. O čoripe si šerutno razlogo katar o socijalno thaj ekonomikone inkaldipe e Rromengo, a ande godaja populacija majčore si e džuvlja. O phuvjako sekretari ande Ministerijumo pala o sikavipe e Tinde Kovač Cerović phenda kaj e Srbija kamel te keren e problema katar rromano kidipe, sar vi kaj si len framo ande kanuno, numa o drom katar politikano mangipe dži kaj e realizacija si lungu. Sar voj phenda katar o maj ka avel sikavipe e manušengo ande škola thaj lokalni korkorokeripa sar te keren ande gasave situacie, thaj kaj but si kerdino gaja kaj ande škole dije e pedagoški asistenta. O membro katar o Nacionalno consili e Rromengo o Živojin Mitrović phenda kej e Ministerijumosa pala o sikavipe jekhtane pala 2010 berš dije 170 studentski stipendije thaj pala lende si lijo o than e studentki khera E Dubravka Šaranović Racić andar o Minsiterijumo pala o sastipe phenda kaj ande 2006 dži kaj 2009 o ministerijumo kerda 164 projekta save si pala e Rroma. O phuvjako sekretari ande Ministerijumo pala e buti thaj socijalno politika e Ljiljana Lučić phenda kaj kerel pe nevo kanuno pe savo ka kerel pe redifinicija katar socijalno dijipe. Pala majbut informacija: roma@ljudskaprava.gov.rs.

SRB Na redovnom zasjedanju Narodne skupštine Republike Srbije, **PREDSEDNICA NARODNE SKUPŠTINE PROF. DR. SLAVICA ĐUKIĆ- DEJANOVIĆ** podsefila je narodne poslanike da se 8. aprila, obeležava Svetski dan Roma, te je u svoje i u ime narodnih poslanika, čestitala praznik svim građanima Srbije romske nacionalnosti. Istog dana u Skupštini Srbije održana je i sednica skupštinskog Pododbora za razmatranje pitanja u vezi sa unapređenjem položaja Roma i implementacijom Dekade Roma, na kojoj je istaknuto da je bez sistemskih rešenja i učešća Roma u njihovom sprovođenju, nemoguće rešiti brojne probleme romske zajednice. Siromaštvo je glavni razlog socijalne i ekonomske isključenosti Roma, a i u toj populaciji najviše su ugrožene žene. Državna sekretarka u Ministarstvu prosvete Tinde Kovač Cerović rekla je da je Srbija pokazala političku volju za rešavanje problema romske zajednice, kao i da postoji zakonodavni okvir, ali da je od "političke volje do realizacije dug put". Prema njenim rečima, od maja će početi obuka zaposlenih u školama i lokalnim samoupravama, kao i da je puno učinjeno uvođenjem pedagoških asistenata. Član Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine Živojin Mitrović rekao je da je saradnjom tog saveta i Ministarstva prosvete u 2010. godini obezbeđeno 170 studentskih stipendija i za isto toliko akademaca obezbeđen smeštaj u studentske domove. Dubravka Šaranović Racić iz Ministarstva zdravlja navela je da je to ministarstvo od 2006. do 2009. godine sprovelo 164 projekta koji se odnose na unapređenje zdravlja Roma. Državni sekretar u Ministarstvu rada i socijalne politike Ljiljana Lučić rekla je da je u toku priprema novog zakona na osnovu koga će biti redefinisana dodela socijalne pomoći. Za više informacija: roma@ljudskaprava.gov.rs.

ENG During the regular session of the Parliament of The Republic of Serbia, **PRESIDENT OF THE PARLIAMENT, PROF. DR. SLAVICA ĐUKIĆ DEJANOVIĆ** reminded the Members of the Parliament that April 8th is the World Roma Day and congratulated in her own and in the name of all parliament members this day to all citizens of Serbia who belongs to the Roma national minority. At the same day was held the Session of the Subcommittee for the improvement of Roma Position and Implementation of the Roma Decade of the Parliament of The Republic of Serbia. Participants pointed that without systemic changes and participation of Roma it is not possible to solve those many problems Roma population is facing. Poverty is the main reason of social and economy exclusion of Roma and the most vulnerable within the Roma population are Roma Women. State Secretary in the Ministry of Education, Tinde Kovač Cerović, told that Serbia has shown political will to solve those problems Roma community is facing, as well as that the legal framework exists, but that the road from the political will to the realization is long. According to her words, we accomplished a lot by introducing pedagogical assistants (Roma teaching assistants) and that trainings for those working in the schools and local self governments will start in May. For more information: roma@ljudskaprava.gov.rs.

SRB **DRUGI EVROPSKI SAMIT O INKLUZIJU ROMA** održan je 8 i 9. aprila 2010. godine u Kordobi pod okriljem španskog predsedavanja EU. Delegaciju Republike Srbije, u kojoj je učestvovao i pomoćnik ministra za ljudska i manjinska prava Petar Antić, predvodio je Božidar Đelić, potpredsednik Vlade Republike Srbije za evropske integracije i Nacionalni koordinator Dekade Roma. Potpredsednik je ocenio da Drugi evropski samit o inkluziji Roma predstavlja prekretnicu koja nagoveštava da će se cela Evropa angažovati na rešavanju problema Roma, pri čemu će Srbija u tom okviru dati pun doprinos. Đelić je naveo da je na ovom skupu usvojena zajednička izjava Španije, Belgije i Mađarske, koje će predsedavati EU u narednom periodu, o tome da će pripremiti akcioni plan i otvoriti strukturne fondove za rešavanje problema Roma. On je naglasio da je Srbija dala doprinos pomenutom skupu sugerišući da Evropska banka za razvoj bude finansijski partner u sprovođenju ove politike, i podsetio na to da je naša zemlja već predložila projekte vezane za romsku populaciju u iznosu od 54 miliona evra. Platforma za nastup delegacije Srbije prihvaćena je i od strane Saveta za unapređivanje položaja i sprovođenje Dekade inkluzije Roma, na sednici održanoj 7. aprila 2010. godine. Za više informacija: roma@ljudskaprava.gov.rs.

ROM **DUJTO EUROPAKO SAMITO PALA E INKLUZIJA E RROMENGI** sasa kerdino ande 8. -9. aprilu 2010 berš ande Kordoba ande espaniako prezidentijumo ande EU e Delegacija Republikaki Srbijaki o viceprezidento e Vladako Srbijako pala evropake samito pala e inkluzija e rromengi kaj goda si neso so vakarel kaj e sastu Evropa ka kerel majbut te keren pe e problema e Rromenge thaj e Srbija ka kerel sa so šaj te bi e kerela o problemso savo si e Rromen. O Djelić phenda kaj pe akava kidipe savo si kerdino ande Kordoba, lijo si jekhtano vakaripe save kerde e Espania, Belgija thaj Hungaria, savi ka ave prezidento katar EU ande vakti savo ka avel, kaj ka keren akcijsko plano thaj ka putren strukturi fonudura pala keripe e problemoso savo si e rromen. Vov phenda kaj e Srbija kerda but pe akava kidipe thaj phenda kaj e Europaki banka pala o nevljaripe ka avel finansijsko partneri te bi kerela pe akajo politika, thaj phenda kaj e Srbija kerda e projekta save si pala e Rroma a save si 54 miliona eura. Pala majbut informacija: roma@ljudskaprava.gov.rs.

ENG **SECOND EUROPEAN ROMA SUMMIT** was held on April 8-9, 2010 in Cordoba in the framework of the Spanish EU Presidency. The delegation of the Republic of Serbia, in which Mr Petar Antić, Assistant Minister for Human and Minority Rights took part as well, was lead by the Deputy Prime Minister for EU Integration and National Coordination for the Decade, Mr Božidar Đelić. Deputy Prime Minister said that the Second European Roma Summit presents a milestone that indicates that the whole Europe is engaged in solving the problems of the Roma population, and stressed that Serbia will give its full contribution to this process. Đelić told that a joint declaration of Spain, Belgium and Hungary, countries that will preside over the EU in the near future was adopted at this meeting that was held yesterday and today in Cordoba. An action plan will be prepared and structural funds to resolve the problems of the Roma will be opened. The Deputy Prime Minister stressed that Serbia has contributed to this meeting by suggesting that the European Bank for Development (EBD) becomes a financial partner in the implementation of this policy. Đelić also recalled that Serbia has already proposed projects related to the Roma population in the amount of € 54 million. For more information: roma@ljudskaprava.gov.rs.

SRB

ŠEF MISIJE OEBS-A U SRBIJI DIMITRIOS KYPREOS povodom Svetskog dana Roma rekao je da se nada da će položaj Roma biti unapređen i pozvao na uključivanje Roma u reforme koje sprovodi Vlada Srbije. Kipreos je kao pomak ocenio prihvaćeno učešće romske zajednice u izborima za manjinske savete. "Ohrabrujem romsku zajednicu da iskoristi svoje pravo i učestvuje u što većem broju na manjinskim izborima, kako bi imala Nacionalni savet koji će raditi zajedno sa državnim vlašću u pravcu unapređenja pozicije romske zajednice. Posebno bih ohrabrio učešće žena u Savetu". Misija OEBS-a u Srbiji, spremna da pruži podršku naporima kako državnih institucija, tako i romskih organizacija, u pravcu integracije Roma u društvo u Srbiji na njenom putu ka Evropskoj uniji. Za više informacija: vladimir.rusic@osce.org.

ROM

O ŠERUTNO ANDE OSCE MISIJA O DIMITRIOS KYPREOS pala o themutno dive e Rromengo phenda kaj pačavel kaj o statuso e Rromengo ka avel majlačhe thaj akharda te e Roma thon pe ande reforme save kerel e Srbijaki Vlada. Kipreos phenda kaj si lačhe kaj e Rroma dije ande proceso pala miniritorenge konsila save kerda e Vlada Srbijaki. Akharav o rromano kidipe te lel piro hakaj thaj te majbut avel ande minoritorenge artisaripe sar bi avela len Nacionalno cosili savo jekhtane e phuvjasa ka kerel buti te o statuso e Rromengo avel majlačho. Majbut akharav e Rromnjan te den ande Consili, phenda o ambasadori Kipreos. Ando vakaripe phenel pe kaj e misija OSCE kamel te del ločharipe e phuvake thaj e rromane organizacijenge te avel kerdini e integracija e Rromengi ande amalipe ande Srbija thaj lako drom ande EU. Pala majbut informacije: vladimir.rusic@osce.org

ENG

On the occasion of the World Roma Day, **HEAD OF THE OSCE MISSION TO SERBIA DIMITRIOS KYPREOS** told that he hopes that the Roma position will be improved and he invited for Roma inclusion in the reforms implemented by the Government of the Republic of Serbia. Kipros said that the step forward is the accepted participation of Roma community in the election for minority councils. "I would like to encourage Roma community to use its right and to participate in as bigger number as possible in minority council elections, so that they have National Council which will work in cooperation with the state on improvement of the position of the Roma community. I would especially encourage Roma women participation in the council". OSCE Mission in Serbia is ready to support efforts of the state institutions as well as those of Roma NGOs that should lead to the Roma integration in Serbian society in its way to European Union. For more information: vladimir.rusic@osce.org

SRB

Gostujući u Jutarnjem programu RTS-a **SLAVICA VASIĆ IZ KANCELARIJE ZA SPROVOĐENJE ROMSKE NACIONALNE STRATEGIJE MINISTARSTVA ZA LJUDSKA PRAVA** rekla je da je položaj Roma, naročito Romkinja veoma težak. Ona je istakla da kada se govori o položaju Romkinja obično se kaže da su romkinje dvostruko diskriminisane i kao žene i kao Romkinje. Prema njenim rečima, najugroženije kategorije u okviru romske populacije su žene, stare žene koje su u gotovo 80 odsto slučajeva nepismene, mlade majke, samohrane majke i deca. Prema podacima UNICEF-a iz 2005. godine, skoro 46 odsto odsto Romkinja udaju se pre 18. godine, a pre 15. godine uda se oko 12 odsto Romkinja. Kada govorimo o zapošljavanju, među nezaposlenima je 65 odsto žena, od toga 70 odsto čine Romkinje, I interno raseljena lica. Ukoliko se desi da Romkinja nađe posao ona je uglavnom slabo plaćena i radi veoma teške poslove. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Ministarstvo prosvete sprovode afirmativnu akciju za obrazovanje romske populacije od školske 2003/2004. Prema podacima kojima raspolažu ta ministarstva, prošle godine upisano je 213 Roma u srednje škole i 100 studenata na fakultete. Za više informacija: slavica.v@ljudskaprava.gov.rs.

ROM

Ande programo pala o detharin ande RTS e **SLAVICA VASIĆ ANDAR E KANCELARIJA PALA RROMANI NACIONALNO STRATEGIJA ANDAR O MINISTERIJUMO PALA MANUŠKANE HAKAJA** phenda kaj o statuso e Rromengo si but pharo a majbut si pharo o statuso e Rromnjango. Voj phenda kana vakaras andar o statuso e Rromnjago šaj te phenel pe kaj opromos lende kerel pe diskriminacija pe duj riga vi sar e Rromnja vi sar e džuvlja. Ande rromani populacija majphare si e Rromanjange, purane Rromanjange savendar 80% si bi sikavne, terne deja, thaj e daja save si korkore e čhavorenci. Andar e data save kerda o UNICEF ande 2005. berš 46% Rromnja len rrom kana si len 18 berš a majanglal no so si len 15 berš 12%. Kana vakaras andar e buti maškar godola saven naj buti si 65% džuvlja, katar goda 70% si Rromnja thaj interno našalde manuša thaj e irisarde manuša. Te e Rromnji arakhel nesavi buti voj si phari thaj naj la but love pala goda so kerel O ministerijumo pala manuškane thaj minoritorenge hakaja thaj o Ministerijumo pala o sikavipe katar 2003/2004 sikavno berš keren afirmativno akcija pala e sikavni. E data save si ande akaja duj ministerijuma vakaren kaj akale akcijasa ande sikavni si ramosarde 213 sikavne ande maškarni škola thaj 100 studenta pe fakulteta. Pala majbut informacije: slavica.v@ljudskaprava.gov.rs.

ENG

Being a guest in the Morning programme of the Radio Television of Serbia, **SLAVICA VASIĆ FROM THE OFFICE FOR THE IMPLEMENTATION OF THE ROMA NATIONAL STRATEGY OF THE MINISTRY OF HUMAN AND MINORITY RIGHTS** told that the position of the Roma and especially Roma Women is very difficult. She pointed that Roma women are double discriminated- as being women and as being Roma. According to her words, the most vulnerable categories within Roma population are Roma women, old women which are in almost 80 percent illiterate, young mothers, single mothers and children. According to the UNICEF data from 2005, almost 46 percent of Roma women are getting married before they are 18 years old and 12 percent before they are 15 years. When we are speaking about employment, among unemployment there are 65 percent women, 70 percent of them are Roma Women and Internally displaced persons. If a Roma woman finds a job it is in the most cases low paid and requests hard work. Ministry for Human and Minority Rights and the Ministry of Education have been implementing affirmative action for education of Roma population since school year 2003/2004. According to the data these ministries have, last year 213 Roma were enrolled in secondary school and 100 students at universities. For more information: slavica.v@ljudskaprava.gov.rs.

SRB **ROMSKA ŽENSKA MREŽA** i niška ženska romska organizacija civilnog društva Ženski prostor organizovali su završnu aktivnost kampanje Mesec romsko ženskog aktivizma, a povodom 8. aprila, Međunarodnog dana Roma i Romkinja. Ulična scenska akcija pod nazivom Profesorka plesa održana je na Trgu Republike u Beogradu, uz podršku ženskih i drugih udruženja iz Beograda i Srbije. Performans je okupio i mnoštvo prolaznika koji su zainteresovano pratili dijalog „profesorke plesa“, koju glumi Romkinja, Slavica Jovanovic, iz romskog teatra Suno e Romengo iz Novih Karlovaca i Biljana Stanković Lori, iz novosadskog FENS teatra. Cilj ove i niza drugih aktivnosti u okviru Meseca romsko ženskog aktivizma podizanje vidljivosti problema Romkinja, ali i ženskog romskog aktivizma usmerenog na uspostavljanje održivih mehanizama za rešavanje ženskog romskog pitanja na nacionalnom i lokalnom nivou. Kampanja je realizovana uz finansijsku podršku USAID-a i Instituta za održive zajednice.

ROM **ROMANO DŽUVLJIKANO NETVORKO** thaj e džuvljikani romani organizacija andar o Niš Džuvljikano Than, kerde paluni buti pala e kampanja Čhon katar romano džuvljikano aktivizmo, a pala 8. aprilu Themutno dive e Rromnjango thaj e Rromengo. E ulicaki scensko akcija savi akharel pe e Profesorka pala o pleso kerdini si pe Trgo Republikako ande Beograd a ločharipe dije džuvljikane thaj aver amalipa andar e Srbija. O performas kida vi but manuša save dikhle o dijalogo katar e profesorka pala o ples savi sasa e Rromnji Slavica Jovanovic andar o roamno teatro Suno e Rromengo ande Neve Karlovci thaj Biljana Stanković Lori andar novosadsko FENS teatro andar o Novi Sad. O reslipe katar akaja thaj aver akcije ande Čhon pala romano džuvljikano aktivizmo si vazdipe katar o problemo e Rromengo, numa vi andar romano džuvljikano aktivizmo savu si thodino pala keripe katar romano džuvljikano pučipe pe nacionalno thaj lokalno nivelo. Kampanja si kerdini e lovenca save dija o USAID thaj Instituto pala arakhimaso kidipe.

ENG On the Occasion of the April 8th - the World Roma Day, **ROMA WOMEN NETWORK** and Roma Women NGO from the City of Niš-Women Space organized final activity of the campaign Month of the Roma Women Activism. Street performance Dance Teacher was held in Belgrade, city square Trg Republike, with the support of women and other NGOs from Belgrade and Serbia. Performance had gathered many Belgrade citizens who followed the dialogue of the "dance teacher", played by Roma Women, Slavica Jovanovic from the Roma Theater Suno e Romengo from Novi Karlovci and Biljana Stankovic Lori, from FENS Theater from Novi Sad. The goal of this and many other activities of the Month of the Roma Women Activism is the raising visibility of the problems of Roma Women as well as of Roma Women Activism directed on the establishment of the sustainable mechanisms for solving Roma women's issue at central and local level. Campaign was implemented with the financial support of the USAID and the Institute for Sustainable Communities.

SOS TELEFON ZA ROMKINJE, ŽRTVE NASILJA

—SRB

U prostorijama Regionalnog centra za manjine otvorena su dva SOS telefona za pomoć Romkinjama koje su žrtve nasilja, u okviru kampanje "Mesec romsko-ženskog aktivizma". "Prvenstveno smo orijentisane na rad sa Romkinjama u Beogradu i plan je da SOS telefon radi dugi niz godina", izjavila je kordinator "Romskog centra za žene i decu", Nada Đuričković. Aktivistkinja "Romsko-ženske mreže" Vera Kurčić rekla je da većinska zajednica i institucije ne reaguju adekvatno kada je u pitanju nasilje nad ženama romske nacionalnosti i dodala da su se za 10 godina, koliko postoji SOS telefon za žene izložene nasilju javile samo tri Romkinje. Prvi SOS telefon za Romkinje, na romskom i srpskom jeziku, otvoren je u Nišu 2006. godine i na njega se za tri godine javilo oko 500 žena. Isti SOS telefon postoji i u Novom Bečeju. Broj telefona: +381 11 39 87 898 Za više informacija: romadae@yahoo.com

SOS TELEFONO PALA E ROMANJA, SAVE SI MARDE

—ROM

Ande Regionalno centro pala e minoritetoru putarde si duj SOS telefona pala ločharipe e Rromnjange save si marde. Goda si kerdino ande kampanja „Čhon katar romano džuvljikano aktivizmo.“Majanglal kamas te keras buti e Rromnjaca ande Beograd thaj amaro plano si te o telefono kerel buti but berš, phenda e koordinatorka katar Romano centro pala e džuvlja thaj e čhavre, e Nada Đuričković. E aktivistkinja andar Rromano džuvljikano netvorko e Vera Kurčić phenda koj o amalipe thaj e institucije ni keren piri buti kana vakaras andar o maripe opomos e Rromnja thaj phenda kaj pala deš berš numa trin Rromnja akharde o telefono SOS pala e džuvlja. Angluno SOS telefono, pe romani thaj srbikani čhib, si putardo ando Niš ande 2006. berš thaj pe leste dži akana akharda 500 Rromnja. Gasavo SOS telefono si putardo vi ando Novi Bečej. gendo: +381 11 39 87 898 Pala majbut informacije: romadae@yahoo.com

SOS TELEPHONE FOR ROMA WOMEN, VICTIMS OF VIOLENCE

—ENG

In the framework of the campaign „Month of the Roma- Women Activism“ two SOS telephones for Roma Women victims of the violence was opened in the Regional center for minorities. „Our target groups are Roma women from Belgrade“ said Nada Đuričković, coordinator of the „Roma Center for Women and Children“. Activist of the Roma Women Network Vera Kurčić told that majority population and institutions do not react properly when it comes to violence against Roma women. She said that in the 10 years of existence of the SOS telephone for women victims of violence only 3 Roma women called. The first SOS telephone for Roma women, where women were able to use both Romani and Serbian language was opened in Niš and for the 3 years of existence around 500 Roma women called and asked for help. The same kind of SOS telephone exists in Novi Bečej in Vojvodina. Number of the SOS telephone: +381 11 39 87 898 For more information: romadae@yahoo.com

REZOLUCIJA EVROPSKOG PARLAMENTA

SRB

Evropski parlament je 25. marta 2010. godine usvojio Rezoluciju u kojoj:

„Izražava duboko žaljenje, što Komisija, imajući u vidu hitnost situacije, do sada nije odgovorila na zahtev parlamenta od 31. januara 2008. godine da pripremi Evropsku Romsku Strategiju u saradnji sa državama članicama, sa ciljem bolje koordinacije i podrške naporima da se unapredi položaj romske populacije;

Naglašava da države kandidati moraju da budu uključeni u težnje za integracijom Roma na evropskom nivou, što je pre moguće, obzirom da pregovori o pristupanju nude mogućnost da se pokrenu suštinske promene u vladinim stavovima prema Romima;

Poziva nove komesare da prioritizuju romska pitanja u oblastima za koje su nadležni, uspostavljajući među sobom i generalnim direktoratima efektivan sistem koordinacije da bi se na nivou EU rešavala pitanja Roma; poziva Komisiju da odredi jednog od svojih komesara koji će biti odgovoran za koordinaciju romske politike;

Ohrabruje organizatore samita i EU da definišu jasno političko delovanje na osnovu zaključaka Samita, da bi se izbeglo ponavljanje prethodne situacije kada nisu usvojeni ni politički zaključci ni konkretni predlozi;

Poziva Evropsku komisiju da obezbedi da nedavno usvojeni Microfinance Facility postane pristupačan i za Rome, kako bi se omogućila njihova integracija u tržište rada.

E REZOLUCIJA KATAR EUROPAKO PARLAMENTO

ROM

○ Europako parlamento ande 25 mart 2010. berš lija Rezolucija ande savi

„Vakarel kaj si lenge but phare godolese kaj dži avdive ni dija irisaripe po mangipe katar o parlamento ande 31. januari 2008. berš te kerel Europaki Rromani Strategija jekhtane e phvujanca sasve si membrura, te bi kerela pe majlačhi koordinacija thaj te bi o statuso e Rromengo avela majlačho.

Katar e phuvja save si kandidata trubun te aven thodine ande goda te keren integracija e Rromengi pe europako nivelo, maj sigo so šaj, godolese kaj o svato andar o dijipe den šaipe te keren pe čače arisripa ande vladake dikhipa pe Roma.

Akharel e neve komesara te keren prioriteto pala e romane phučhipa ande kotora ande save si šerutne, te keren mapkar peste thaj e generalni direktorata efektivno sistemo katar e koordinacija te bi pe nivelo EU kerena e phučipa e Rromenge, akharel e Komisija te del jekh pire komesari savo ka avel šerutno pala koordinacija katar e rromani politika;

Zurarel e organizatora katar o samit thaj EU te keren definicija katar politikano keripe so si phande lafa katar o Samit, te na bi avela jekhtani situacija kana naj lije ni politikane phande lafa ni nesave mangipa;

Akharel Europaki komisija te kerel te sigo lijo Microfinance Facilitz avel gasavo te e Rroma šaj den ande leste, sar bi avela kerdini lengi integracija ande burza pala e buti.

EUROPEAN PARLIAMENT RESOLUTION

ENG

On March 25th , 2010 the European Parliament adopted the resolution in which it:

„Expresses deep concern that, in view of the urgency of the matter, the Commission has so far not responded to its request of 31st January 2008 to prepare European Strategy on the Roma, in cooperation with the Member States, with the aim of better co-ordinating and promoting efforts to improve the situation of the Roma population;

Stresses that the candidate countries must be involved in the European-level pursuit of Roma integration as soon as possible, since accession negotiations offer an unparalleled opportunity to trigger a substantial shift in governmental attitudes towards Roma;

Calls on the new commissioners to prioritise roma-related issues covered by their portfolios, while establishing as a priority an effective system of coordination between themselves and between directorates-general to tackle Roma issues at EU level; calls on the Commission to designate one of its Commissioners as responsible for coordinating Roma policy;

Encourages the Summit organizer and the EU to define a clear political follow-up to the Summit conclusions, in order to avoid any repeat of previous situations where neither political conclusions nor concrete proposals were adopted;

Calls EC to ensure that the recently adopted Microfinance Facility is accessible to the Roma in order to support their integration into labor market.“

TEHNIČKA PODRŠKA ZDRAVSTVENIM MEDIJATORKAMA

Ministarstvo zdravlja u saradnji sa UNICEFom i Telenorom realizuje projekat „Povezivanje“ kojim obezbeđuje tehničku podršku romskim medijatorkama. Ministar zdravlja Tomica Milosavljević, rekao je da su u poslednje dve godine, 63 romske medijatorke zaposlene u Ministarstvu zdravlja, i da su to žene koje govore romski jezik, koje imaju završenu bar osnovnu školu i koje su prošle edukaciju iz oblasti javnog zdravlja. One pomažu romskim porodicama da ostvare svoja prava iz zdravstvenog osiguranja. Ministar zdravlja rekao je da je akcijom tog ministarstva obuhvaćeno 80.000 Roma, vakcinisano je 4.000 dece, a 900 ih je upisano u škole. Za više informacija: dubravka.saranovic@zdravlje.gov.rs.

TEHNIKANO DIJIFE PALA E MEDIJATORKE

O ministerijumo jekhtane e UNICEF-osa thaj e Telenoro-sa kerel projekto „Phandipe“ savesa del tehnikano dijipe pala e medijatorke. O ministerijumo jekhtane e UNICEF-osa thaj e Telenoro-sa del tehnikano dijipe pala e medijatorke. O ministro pala o sastipe o dr Tomica Milosavljević phenda kaj ande palune duj berš 63 romane medijatorke arakhle buti ande Ministerijumo pala o sastipe. Vov phenda kaj goda si romanja save vakaren rromani čhib, save agorisarde fudnoni sikavne thaj save nakhle edukacije andar o sastipe. Von ločharen e romane familenge te avel len hakaja andar o sastimasko arakhipe. Vadži phenda kaj akcijasa savi kerel pe ande akava ministerijumo svato vakarel pe andar 80.000 Roma, kerdini si vakcinacia pala 4.000 čhavore a 900 si ramosarde ande škole. Pala majbut informacije: dubravka.saranovic@zdravlje.gov.rs.

TECHNICAL SUPPORT TO ROMA HEALTH MEDIATORS

Ministry of Health in cooperation with the UNICEF and Telenor is implementing a project called „Connecting“ which provides technical support to Roma health mediators. Minister of Health Tomica Milosavljević told that the Ministry of Health in last two years employed 63 Roma mediators. All of them are Roma women, all of them speak Roma language and they have finished at least a primary school and all of them passed the education in the area of public health. They are helping Roma families to achieve their rights in the health care system. Minister of Health told that through Roma Decade projects they had 80 000 beneficiaries, 4 000 children were vaccinated and 900 were enrolled in schools. For more information: dubravka.saranovic@zdravlje.gov.rs.

SRB BIBIJA- IZLOŽBA

U muzeju romske kulture u Beogradu, otvorena je izložba pod nazivom «Ano Bibijako sastipe - U Bibijakino zdravlje» kojoj su prisustvovali i ministar za ljudska i manjinska prava Svetozar Čiplić i njegov pomoćnik Petar Antić. Posle sečenja slavskog kolača, u čast praznika Tetkice Bibije, pozdravne reči prisutnima uputio je direktor Muzeja Dragoljub Acković, a potom ministar Čiplić i njegov pomoćnik Antić. Čiplić je posebno naglasio činjenicu da ova izložba mora biti posvećena onima koji nisu Romi, zbog toga da bi mnogo više saznali iz istorije i kulture romskog naroda. Antić je u svom obraćanju istako važnost očuvanja romske kulture na ovim prostorima. Direktor Muzeja romske kulture Dragoljub Acković je naglasio značaj ovog praznika za romski narod, napomenuvši pri tom da mu je velika želja da Tetkica Bibija, jednoga dana postane prva romska svetica u pravoslavnoj crkvi. Otvorena izložba će trajati do 5. maja 2010. godine. Za više informacija: roma@ljudskaprava.gov.rs.

ROM BIBIJA- DIKHIPE

Ando muzejo pala e rromani kultura ando Beograd, putardo si dikhipe savo akharel pe, „Ano Bibijako sastipe“, pe savi sasa o ministro pala manuškane thaj minoritorenge hakaja o Svetozar Čiplić thaj lesa ločhardo o Petar Antić. Thampal so si čhindo o slavako kolači, pala e Bibija, anglune svatura vakarda o direktori e Muzejeso o Dragoljub Acković, a thampal o ministro Čiplić thaj lesa ločhardo o Antić. O Čiplić vakarda kaj o dikhipe trubul te avel pala godola save naj Rroma, godolese kaj trubun te džanen majbut andar rromani kultura ande amaro trujalipe. O direktori katar o Muzejo o Dragoljub Acković phenda gadići si importantno akava dive pala e Rroma thaj phenda kaj lesa baro kamipe si te Bibija jekh dive avel angluni rromani sumnali ande orthodoxno khangiri. O dikhipe šaj te dikhel pe dži kaj 5. maj 2010. berš. Pala majbut infomacije: roma@ljudskaprava.gov.rs.

ENG BIBIJA- EXHIBITION

Exhibition „Ano Bibijako sastipe- For the Bibijako Health“ was opened in the Roma Cultural Museum and was attended by the. Minister of Human and Minority Rights Svetozar Čiplić and by his Assistant for National Minorities Petar Antić. The Ceremony started with cutting the Slava bread in the honor of the Aunt Bibija Day, followed by the welcoming note of the Museum director Mr Dragoljub Acković. In his opening speech Minister of Human and Minority Rights Svetozar Čiplić pointed that the exhibition should be dedicated to non Roma origin in order to allow them to learn much more of the Roma culture and history. Petar Antić pointed the significance of preserving the Roma culture in our region. Dragoljub Acković stressed the importance of this day for Roma people, saying also that his big wish is that Aunt Bibija will become one day the first Roma saint in the orthodox church. For more information: roma@ljudskaprava.gov.rs.

INTERNO RASELJENA LICA I POVRATNICI PO READMISIJI

SRB

Ministar za ljudska i manjinska prava u Vladi Republike Srbije Svetozar Čiplić ocenio je na okruglom stolu *Održiva rešenja za raseljene Rome, Aškalije i Egipćane i politike za unapređivanje i reintegraciju Roma koji su repatriacijom vraćeni u Srbiju* u organizaciji Ministarstva za ljudska i manjinska prava i OEBS Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava, da će popis stanovništva naredne godine rešiti veliki broj problema romske nacionalne zajednice proisteklih iz činjenice da se ne zna njihov tačan broj i da svi nemaju lična dokumenta. On je rekao da je po popisu iz 2002. godine u Srbiji bilo 108.000 Roma, dok podaci svih relevantnih organizacija govore da ih ima približno 450.000. Ministar je naveo da u ukupnom broju državljana Srbije vraćenih iz zapadne Evrope na osnovu sporazuma o readmisiji Romi čine skoro 70 odsto. Prvi potpredsednik-zamenik predsednika Vlade i ministar unutrašnjih poslova Ivica Dačić naglasio je da je MUP predložio da se, s obzirom na to da veliki broj Roma nema lične karte, uvede lakši način za ostvarivanje prava na prebivalište i na lična dokumenta, a da se povratnicima po Sporazumu o readmisiji ta pitanja rešavaju po ubrzanom postupku. Dačić je ponovio da je uključivanje Roma i jačanje položaja romske nacionalne manjine jedan od prioriteta države, i podsetio na konkurse MUP-a za Rome zainteresovane za upis u srednju policijsku školu. Prema njegovim rečima, u ovom ministarstvu radi približno 50 Roma, ali ta brojka ne odražava pravu sliku jer se određeni broj policajaca nije nacionalno deklarirao. Šef Misije OEBS-a u Srbiji Dimitrios Kipreos istakao je da napor za povratak Roma koji nelegalno borave u zapadnoj Evropi i pripreme za njihovu reintegraciju u društvo treba da teku paralelno, u čemu će OEBS nastaviti da pruža podršku Srbiji. Kipreos je ukazao na to da OEBS pomaže vlastima da razvijaju lokalne akcione planove za integraciju Roma. Za više informacija: roma@ljudskaprava.gov.rs.

PALA INTERNO NAŠALDE RROMA

ROM

Ministro pala manuškane thaj minoritoreng hakaja ande Srbijaki Vlada o Svetozar Čiplić phenda po trujalo astali „Inčardine keripa pala interno našalde Roma, Aškalije thaj Egipta thaj e politike pala nevljaripe thaj reintegracija e Rromengi save si irasde repatriacijasa ande Srbija“ savo kerde o Ministerijumo pala manuškane thaj minoritoreng hakaja thaj o OEBS Kancelarija pala demokratikane institucije thaj manuškane hakaja, kontakti pala e Rroma thaj e Sinta kaj o ramosaripe savo ka avel kerdino ande berš savo avel ka kerel but problema save si e Rromen godolese kaj ni džanel pe gadiči si Rroma ande Srbija thaj kaj naj savoren e personalni dokumenta. Vov phenda kaj po ramosaripe andar 2002. berš ande Srbija sasa numa 108.000 Rroma, a e data save den nesave relevantni organzacije phenen kaj si len 450.000. Vadži phenda kaj ande gendo godolengo save irisaren pe ande Srbija andar e west Europa pe kontrakta andar e readmisija si 70%. Angluno viceprezidento e prezidentoso ande Vlada thaj o ministro pala andurne buta o Ivica Dačić phenda kaj o MUP vkarda godolese kaj si but Rroma saven naj personalni dokumenta, te kerel pe sa so šaj te ločarel lenge te avel len than kaj bešen thaj personalni dokumenta, a e irisarde manušenge te godola phučipa keren pe pe majsigo procedura. Vov palem phenda kaj o dijipe e romengo ande amalipe thaj lengo zuralipe si jekh katar e prioriteta e phuvjake, thaj vakarda andar e konkusa save si ande MUP pala e Rroma save kamen te džan ande maškarni policijaki škola. Vadži vakarda kaj ande goda ministerijumo si 50 Rroma numa goda naj čačo dikhipi godolese kaj nesave policajca ni kerde nacionalno deklariršipe. O šefo Misijako OSCE ande Srbija o Dimitrios Kipros phenda kaj e buti te e Rroma save si bilegalno ande Europa thaj lengi integracija ande amalipe trubun te keren pe paralelno, thaj o o OSCE ka ločarel e Srbijake ande goda. Vov vadži phenda kaj o OSCE ločarel e thagamenge te keren lokalni akcijake planura pala integracija e Rromengi. Pala majbut informacije: roma@ljudskaprava.gov.rs

INTERNALLY DISPLACED PERSONS AND RETURNEES BASED ON READMISSION AGREEMENTS

ENG

The round table *Sustainable Solutions for Displaced Roma, Ashkali and Egyptians and Policies for Improvement and Reintegration of Roma Repatriated in Serbia* was held in Belgrade on April 16th, 2010 in the organization of the Ministry of Human and Minority Rights and OSCE/ODIHR. Minister for Human and Minority Rights in the Government of the Republic of Serbia Svetozar Čiplić said that the Census that will be held next year in Serbia will solve a number of problems Roma population have because of lack of statistical data as well as because of the lack of the personal documentation. He told that according to the census 2002 in Serbia there were 108 193 Roma, while the data of all relevant organizations state that there are around 450 000 Roma in Serbia. Minister told that Roma makes 70% of total returnee population in Serbia. Deputy Prime Minister and the Minister of Interior Ivica Dačić pointed that the Ministry of Interior suggested to introduce easier way for registration of permanent residence and personal documents. Returnees based on the readmission agreement can get personal documents through faster procedure. Dačić reminded that the Roma inclusion and empowerment of the Roma national minority remains one of the priorities of the state. He said that the MoI have tenders for enrollment of Roma in secondary school for police officers and that 50 Roma works in the MoI but also that this number is probably bigger because the certain number of policemen did not declare their national belonging. Head of the OSCE Mission to Serbia Dimitrios Kipreos stated that the efforts for returning the Roma who are illegally in the West Europe should be made parallel with preparations for their reintegration in the society. OSCE Mission to Serbia is ready to continue its support to Serbia in these activities. Kipreos indicated that the OSCE Mission to Serbia is supporting authorities to develop Local Action Plans for Roma integration. For more information: roma@ljudskaprava.gov.rs

SRB LETNJA ŠKOLA U VEZI SA PRAVIMA ROMA

Evropski centar za prava Roma prikuplja prijave za letnju školu u vezi sa romskim pravima (25 juli- 4. avgust 2010, Budimpešta, Mađarska). Deseťodnevna letnja škola je namenjena mladim romskim aktivistima, studentima i romskim/aktivistima za ljudska prava iz svih evropskih zemalja. Letnja škola će ponuditi uvod u ljudska prava, kao i forum za razmenu ideja, inovacija i ekspertize učesnicima koji sun a početku svojih karijera. Krajnji rok za prijavu je 23. maj 2010. godine. Tekst poziva i kriterijume možete naći na: <http://www.erc.org/cikk.php?cikk=3079>.

ROM MILAJESKI ŠKOLA ANDAR E HAKAJA E RROMENGE

Europako centro pala hakaja e Rromenge lel aplikacije pala milajeski škola andar rromane hakja (25 juli-šarto avgusto 2010. Budapest, Hungaria). Pe akaja škola savi ka avel deš dive ka aven teme rromane aktivista, studenta thaj rromane aktivista pala manuškane hakaja andar sa europake phuvja. Milajeski škola ka del anglunipe ande manuškane hakaja, sar vi forumo te arlisaren pe e ideje, inovacije thaj ekspertize e manušenge save ka aven pe late thaj ande pire karijere. Paluno vakti pala e aplikacija si 23. maj 2010. berš. O akharipe thaj e kriterijuma šaj te arakhen pe : <http://www.erc.org/cikk.php?cikk=3079>.

ENG ROMA RIGHTS SUMMER SCHOOL

The European Roma Rights Centre is now accepting application for its Roma Rights Summer School (25 July - 4 August 2010, Budapest, Hungary). The 10-day Summer School is intended for young Romani activists, students, and Roma/Human rights activists from all European countries. The Summer School will offer both an introduction to human rights as well as an excellent forum for the exchange of ideas, innovation and expertise for participants who are at an early stage of their careers. Deadline for application is 23 May 2010. The full announcement and eligibility criteria for participants can be found at <http://www.erc.org/cikk.php?cikk=3079>.

OBRAZOVANJE VASPITAČA NA ROMSKOM JEZIKU

SRB

Kancelarija za inkluziju Roma i Matica romska i za školsku 2010/2011. godinu organizuju upis 10 učenika romske nacionalnosti na Visoku školu strukovnih studija za obrazovanje vaspitača na romskom jeziku u Vršcu. Uslovi za upis su završena srednja škola u četvorogodišnjem trajanju i znanje romskog jezika. Kancelarija za inkluziju Roma obezbeđuje smeštaj u studentskom domu, stipendiju, kao i sredstva za nabavku udžbenika. Za više informacija javite se na telefon 021 487 1723 i e-mail: inkluzija.roma@gmail.com.

PALA E SIKAVNE PE RROMANI ČHIB

ROM

Kancelarija pala inkluzija e Rromengi thaj e Matica romani vi pala skolako 2010/2011. berš organizujisarde ramosaripe katar 10 rromane sikavne pe Bari škola pala e strukovni studija pala e sikavne pe rromani čhib ando Vršac. E uslova pala o ramosaripe si agorisardi maškarni škola savi sasa štar berš thaj te džanel pe rromani čhib. E Kancelarija pala inkluzija e Rromengi del than ande studentsko kher, stipendija, thaj love pala e pustika. Pala majbut informacije akharen +381 21 487 1723 thaj e-mail: inkluzija.roma@gmail.com.

EDUCATION OF PRESCHOOL TEACHERS ON ROMANY LANGUAGE

ENG

Office for Roma Inclusion and the Matica romska are organizing the enrollment of 10 students of Roma Nationality at the High School for Education of Teachers in the Romany language. Application criterias are finished secondary school in four year duration and the knowledge of Romany language. Office for Roma Inclusion provides accommodation in the students home, scholarship and books. For more information: phone +381 21 487 1723 and inkluzija.roma@gmail.com

MAĐARSKI ZAŠTITNIK GRAĐANA ZA NACIONALNE MANJINE POZIVA NA ODGOVORNOST ZA SIGURNOST ROMA.

SRB

Mađarski ombudsman za manjine Erno Kallai pozvao je građane, 19. marta 2010. godine, da preduzmu zajedničku odgovornost za garantovanje sigurnosti Romima, obeležavajući Svetski dan Roma. Kalai je u svojoj izjavi naveo da su Romi na ovaj dan napuštali svoja zimski skloništa i nastavljali svoja putovanja, ali da danas Romi ne smeju da osećaju da treba da napuste svoje domovine. Kalai je rekao da su segregacija i ekstremistička shvatanja našla svoje tlo u Mađarskoj usled ekonomske i socijalne krize. On je rekao da je zemlji u poslednjih 20 godina nedostajao konsenzus za suprotstavljanje pojavama segregacije i diskriminacije. On je naveo da je 21. mart Međunarodni dan borbe protiv rasne diskriminacije i da se on nada da će njegove poruke dopreći do svakoga ko je ravnodušan prema problemima segregacije u našim svakodnevnim životima. Na osnovu nepotvrđenih navoda štampe četiri kuće u kojima su živeli Romi su u jutarnjim časovima. Dana napadnute Molotovljevim koktelima u Siofokuu, u zapadnoj Mađarskoj. Niko nije bio povređen, ali su stanovnici izjavili da se plaše daljih napada. U poslednje 2 godine, ubijeno je 6 Roma, dok je 49 povređeno u napadima na kuće koje su se najčešće nalazile na obodima malih sela širom zemlje. Link: <http://english.mti.hu/default.asp?menu=1&theme=2&cat=25&newsid=268341>

HUNGARIJAKO OMBUDSMANI PALA NACIONALNI MINORITETURA AKHAREL PO MANGIPE PALA O ARAKHIFE E RROMENGO

ROM

Hungarijako ombudsmeni pala nacionalni minoritettura akharda e thanutnen ande 19 mart te si len mangipe te del pe garancija pala arakhife e Rromengo, kana si kerdino o Themutno dive e Rromengo. O Kalaj ande piro vakaripe phenda kaj e Roma pe akava dive inkljistile andar e thana ande save sasa ande ivend thaj gele pe droma, numa avdive nit roman te inkljen andar pire khera. O Kalaj phenda kaj e segregacija thaj ekstremikane dikhpa arakhle than ande Hungaria godolese kaj si ekonomikani thaj socijalno kriza. Vov phenda kaj ande phuv ande palune 20 berš naj konsezusi te kerel pe opromos e segregacija thaj e diskriminacija. Vov phenda kaj o 21. Marto si Maškarthemutno dive opromos e rasno diskriminacija. Gndisarel kaj goda so vov vakarel ka avel dži kaj sa e manuša save ni dikhen pe problemo katar e segregacija ande amaro trajo. Pe goda so sasa ande medija štar khera ande save trajsarde e Rroma si dijo pe lende e Molotovljevi koktelesa ande Siofokuu, ande west Hungaria. Khonik naj sasa mudardo, numa e thanutne phende kaj daran kaj vadži ka den pe lende. Ande palune duj berš, mudardo si 6 Rroma, a 49 si mardo gaja kaj pe lende dije ande lenge khera save si po agor ande ckne gava ande sasti phuv. Link: <http://english.mti.hu/default.asp?menu=1&theme=2&cat=25&newsid=268341>

HUNGARY MINORITY OMBUDSMAN CALLS FOR RESPONSIBILITY OVER ROMA SAFETY

ENG

Budapest, March 19 (MTI) - Hungary's minorities ombudsman Erno Kallai called on people to take joint responsibility for guaranteeing the safety of the Roma population in the country, marking World Roma Day on Friday. Kallai said in a statement that on this day the Roma used to leave of their winter shelters and continue on their journeys. But Roma should not feel today that they should leave their homeland, he said. Kallai said that segregation and extremist views were gaining ground in Hungary as a combined result of what he termed the economic and social crisis. He said the country lacked a consensus over the past twenty years against manifestations of segregation and discrimination. He noted that March 21 is the International Day for Combating Racial Discrimination and that he hoped its message "would reach everyone who is indifferent to the problems of segregation in our everyday lives. According to unconfirmed press reports, four houses of Roma families were attacked by Molotov cocktails in Siofok, west Hungary, in the early morning. No one was injured, but Roma residents allegedly reported feeling fearful of further attacks. Over the past two years, six Roma people have been murdered and 49 others injured in attacks on homes mostly on the outskirts of small villages across the country. <http://euyouthspeak.org/roma/?p=13048>

DECADE OF ROMA INCLUSION 2005 – 2015

SLOVAK REPUBLIC PRESIDENCY

JULY 2009 – JUNE 2010

SLOVAČKO PREDSEDAVANJE DEKADOM ROMA

SRB

U Bratislavi je u okviru predsedavanja Slovačke Dekadom Roma 16. marta 2010. godine organizovana radionica u vezi sa revizijom Nacionalnih akcionih planova. O planiranoj reviziji razgovarali su predstavnici 13 zemalja učesnica, kao i predstavnici NVO iz ovih zemalja. Da bi revidirao Akcioni plan, Biro slovačke Vlade za romske zajednice koristi stručno mišljenje koje je pripremio Program za razvoj UN (UNDP). Nacionalni akcioni plan biće usklađen sa srednjoročnim konceptom Razvoja romske manjine u Slovačkoj, sa ciljem da stvori model za stvaranje povoljnijeg okruženja u okviru marginalizovanih romskih zajednica. Njegovo sprovođenje bi trebalo da unapredi životne uslove Roma i da im pomogne da se integrišu u društvo. Za više informacija: martin.jurik@vlada.gov.sk.

E SLOVAKIA SI PREZIDENTO E DEKADAKO PALA E RROMA

ROM

Ande Bratislava ande 16 marto 2010. berš kerdino si anglo workshop pala e revizija katar Nacionalni akcijake planura. Andar e revizija vakarde e manuša andar 13 phuvja sar vi e BVO andar akala phuvja. Te bi kerela revizija katar Akcijako plano, O Biro andar e Slovakijaki Vlada pala rromane kidipa ka lel sikavno gndisaripe savo kerda o Programo pala o bararipe UN (o UNDP). O Nacionalno akcijo plano ka avel lačardino sar vi o koncepto pala bararipe katar romano minoriteto ande Slovakia, thaj lesa reslipe sit e kerel pe modelo pala majlačho trujalipe pala marginalizujime rromane kidipa. Lengo keripe trubula bi te avel majlačho pala e trajose uslova pala eRroma thaj te ločarel lenge te avel integrišime ande amalipe. Pala majbut informacije: martin.jurik@vlada.gov.sk.

SLOVAK REPUBLIC DECADE OF ROMA PRESIDENCY

ENG

In the framework of the Slovak Republic Decade of Roma Presidency: Workshop on Revision of National Action Plans was organized on March 16, 2010. The planned revision was discussed in Bratislava by each of 13 participating country's representatives and NGOs. To revise the action plan, the Bureau of the Slovak Government's Proxy for Roma Communities will use an expert opinion worked out by the United Nations Development Programme (UNDP). The national action plan will tie in with the 2007-2013 Medium-term Concept of Development of the Roma Minority in Slovakia, the aim of which is to create a model for creating a more favourable environment within marginalised Roma communities, and its application should improve living conditions of the Roma and help them integrate into society. For more information: martin.jurik@vlada.gov.sk.

EVROPSKI PARLAMENT- DAN ŽENA-BORBA PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA

Evropski parlament održao je sastanak povodom Međunarodnog dana žena, posvećujući ga borbi protiv nasilja nad ženama. U sesiji koju je organizovao Komitet za ravnopravnost polova, članica parlamenta Lívia Járóka (Evropska narodna partija-Fidesz) govorila je protiv prisilne sterilizacije Romkinja. Članica evropskog parlamenta Lívia Járóka nazvala je alarmantnim ne postojanje zvaničnih podataka u vezi sa praksom prisilne sterilizacije, kojoj su neke Romkinje bile izložene u celoj Evropi. Iako zabrinute, zemlje članice su tvrdile da se slučajevi prisilne sterilizacije Romkinja nisu pojavljivali od 2004. godine, kada je ovaj problem prvi put javno bio prepoznat, nekoliko stručnjaka u oblasti ljudskih pravasa veđoče da je ova praksa nastavljena I do danas. Járóka je naglasila da I pored toga što je donešeno nekoliko pravosnažnih presuda, u korist žrtava, u većini slučajeva još uvek nedostaje adekvatna kompenzacija odgovarajuća naknada I zvanična izvinjenja. Ona je izjavila I da je jedan od osnovnih preduslova u suprotstavljanju teških oblika nasilja nad ženama postojanje statističkih podataka. Járóka je uverila slušaoce da će kao zamenica predsedavajuće Komiteta za ženska prava I ravnopravnost polova obezbediti da ovo pitanje bude na vrhu agende komiteta I evropskog parlamenta. Link: <http://euyouthspeak.org/roma/?p=13048>.

EUROPAKO PARLEMENTO- DIVES PALA E DŽUVLJA- BUTI OPRMOS MARIPE E DŽUVLJANGO

Europako parlamento kerda bešipe pala Maškarthemutno dive e džuvljango thaj vakarda andar e buti opromos o maripe e džuvljango. Ande sesija savi kerda o Komiteto pala gender eqvaliteto e raja Livia Jaroka andar o parlamentu (Europaki themutni partija-Fidesz) vakarda andar e sterilizacija e Rromanjangi. Voj phenda kaj si alaramantno goda kaj naj legalni data andar e praksa katar e sterilizacija savi si kerdini opromos e Rromanja ande sasti Europa. Itkaj kaj den griza, e phuvja phende kaj e situacije katar e sterilizacija e Rromnjangi naj kerdine katar 2004. berš, kana akava problemu si anglnu drom dikhlo, nesave sikavne manuša andar e manuškane hakaja vakaren kaj akava kerel pe vi avdive. E Jaroka phenda kaj itkaj kaj si ande nesave zurale rekomandacije pala godola savenge goda si kerdine naj vadži nisavi adekvatno kompenzacija thaj javno vakaripe kaj goda si bilače. Voj phenda kaj jekh katar anglal uslova sit e kerel pe maripe opromos maripe e džuvljango si statistikane data. E Jaroka phenda godolenge save ašunen kaj sar o viceprezidentu katar o Komiteto pala džuvljikane hakaja thaj jekhtanipe ka kerel te akava phučipe avel majanglal pe agenda e komitetosi thaj europako parlamentu. Link <http://euyouthspeak.org/roma/?p=13048>

EUROPEAN PARLIAMENT- WOMEN DAY- FIGHT AGAINST VIOLENCE AGAINST WOMEN

The European Parliament hold a meeting in honour of the International Women's Day, dedicating the event to the fight against the violence against women. In the session organized by the Committee on Gender Equality, MEP Lívia Járóka (European People's Party / Fidesz) spoke against the coercive sterilization of Roma women. MEP Lívia Járóka called it alarming that there were no proper official data about the practice of forced sterilization, which several Roma women had been subject to throughout the EU. Although concerned Member States claim that coercive sterilization of Romani women has not occurred since 2004, when the issue was first officially recognized, several experts on human rights allege that this practice is continuing to date. Járóka emphasized that even though several judicial verdicts had been reached in favour of the victims, adequate compensations and official apologies in most cases were still pending. She stated that the one of the primary prerequisites for stepping up against such hard forms of violence against women was to have proper statistical data. Járóka assured her audience that as Vice Chairwomen of the Committee on Women's Rights and Gender Equality, she would ensure that this issue would be at the top of the committee's and the European Parliament's agenda. <http://euyouthspeak.org/roma/?p=13048>

NAJAVE SO KA AVEL ANNOUNCEMENTS

Međunarodni seminar Programi koji podržavaju socijalnu inkluziju ugrožene populacije- terenski socijalni rad u marginalizovanim romskim zajednicama, lokalna partnerstva za socijalnu inkluziju i zapošljivost biće održan 17-18. maja 2010. godine u Bratislavi, Slovačka.

Maškarthemutno seminari Programa save ločharen pala e socijalno inkluzija katar e bizurali populacija- taerensko socijalno buti ande marginalizujime kidipa, lokalni pamerstva pala e socijalno inkluzija thaj buti ka avel kerdino ande 17-18 maj 2010. berš ande Bratislava Slovakia.

International Seminar on Programs supporting social inclusion of the disadvantaged population – field social work in marginalized Roma communities, local partnerships for social inclusion, employability that takes place on 17-18 May 2010 in Bratislava, Slovak Republic.

Regionalna konfrenecija **"Romkinje u Dekadi"** biće održana 13 i 14. maja 2010. godine u Beogradu, Srbija. Konferenciju pod pokroviteljstvom Ministarstva za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije organizuje CARE International sa partnerima ženskim romskim nevladinim organizacijama iz regiona: „Bolja budućnost"-Tuzla (BiH), Centar za romske inicijative"-Nikišić (Crna Gora), „Romski ženski centar-Bibija" -Beograd (Srbija) i „Romsko srce"-Jagodnjak (Baranja, Hrvatska). Konferenciju podržava Norveško Ministarstvo spoljnih poslova.

Regionalno konferencija **"Rromnja ande Dekada"** ka avel kerdino ande 13-14 maj 2010. berš ande Beograd, Srbia. E Konferencija savi ločharel o Ministerijumo pla e manuškane thaj minoritoreng hakaja ande Srbijaki Vlada, kerel o CARE International e džuvljikane romane bivladake organizacijenca andar o regiono "Majlačho avutnipe"-Tuzla (BiH), "Centro pala romane inicijative" – Nikišić (Montenegro), Rromano džuvljikano centro Bibija . Beograd (Srbija) thaj "Romano ilo"-Jagodnjak (Baranja, Croatia). E Konferencija ločharel o Norveško Ministerijumo pala avruno buta.

A regional conference **"Roma Women in the Decade"** will be held on May 13-14, 2010 in Belgrade, Serbia. The Conference is organized by CARE International and Ministry of Human and Minority Rights of the Government of the Republic of Serbia in cooperation with Roma women partner organizations BIBJA-Roma Women Center from Belgrade, Serbia, Better Future from Tuzla, Bosnia and Hercegovina, Center for Roma Initiatives from Nikišić, Montenegro, Roma Heart from Baranja, Croatia. The conference is supported by the Norwegian Ministry of Foreign Affairs.